Germanistler Derneği Bülteni

Germanistler Derneği (GERDER) Aylık Bülteni Sayı 108 * Nisan 2026

GİRİŞ

Değerli GERDER Ailesi,

Bültenimizin 108. sayısı ile yine birlikteyiz.

Bu bültende hocalarımızın başarı, etkinlik, dergi ve kitap duyurularını paylaşıyoruz.

Bültenimizden keyif almanız dileğiyle.

Saygılarımla

Yönetim Kurulu adına
Prof. Dr. Mehmet Tahir ÖNCÜ
Germanistler Derneği (GERDER) Başkanı
www.gerder.org.tr

İçindekiler

- Atama/Emeklilik Duyurusu/Yayın ☞Sayfa 1-3
- Burs Başarısı/Lisansüstü Tez Savunması/ Kongre Duyurusu ☞Sayfa 3-4
- Gerçekleşen Etkinlik Duyurusu☞Sayfa 5

Atama

Saygıdeğer Üyelerimiz,

üyelerimizden Doç. Dr. Gülru Bayraktar Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü olarak atanmıştır.

Üyemizi içtenlikle kutlar, yeni görevinin hayırlı ve uğurlu olmasını dileriz.

Emeklilik Duyurusu

Saygıdeğer Üyelerimiz,

üyelerimizden Prof. Dr. Dursun Zengin 16 Şubat 2026 tarihinden itibaren emekli olmuştur.

Kendisine Alman Dili ve Edebiyatı alanına vermiş olduğu değerli katkılar için teşekkür eder, emeklilik hayatında sağlık ve mutluluklar dileriz.

Prof. Dr. DURSUN ZENGİN

1962 yılında Kayseri ili Sarız ilçesinin Gümüşali köyünde doğdu. İlkokul dördüncü sınıfa kadar bu köyde okula devam etti. 1972-1979 yılları arasında Bünyan ilçesinde Çağlayan İlkokulu, Bünyan Ortaokulu ve Bünyan Lisesi'ni bitirdi. Liseden sonra 1979 yılında Almanya'ya gitti. Münih'te Ludwig Maximilian Üniversitesi bünyesindeki yabancı dil kursuna katıldıktan sonra, bir yıl aynı üniversitenin Siyasal Bilimler Bölümüne devam etti. 1981'de Erzurum Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nı kazandı. Bu anabilim dalından 1985 yılında mezun oldu.

1986'da Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 2000 yılında doçent, 2006 yılında profesör unvanını aldı. 1990 yılında Alman Akademik Mübadele Kurumu'nca verilen on aylık bursu alarak Münih'te doktora tezi konusunda çalışmalar yaptı. Almış olduğu burslarla sık sık değişik yıllarda Almanya'da bilimsel çalışmalarda bulunmuştur. Aynı anabilim dalında özellikle Almanca dilbilgisi dersleri başta olmak üzere dilbilim, çeviri, çeviribilim, dil öğretimi, adbilim gibi alanlarda çeşitli dersler verdi ve 16 Şubat 2026 tarihinde kendi isteğiyle emekli oldu.

Emeklilik Duyurusu

Saygıdeğer Üyelerimiz,

üyelerimizden Prof. Dr. İmran Karabağ 01 Ocak 2026 tarihinden itibaren emekli olmuştur.

Kendisine Alman Dili ve Edebiyatı alanına vermiş olduğu değerli katkılar için teşekkür eder, emeklilik hayatında sağlık ve mutluluklar dileriz.

Yayın

https://www.amazon.sg/Behinderung-deutschsprachigen-Literatur-20-Jahrhunderts/dp/3662734710

https://www.amazon.sg/Behinderung-deutschsprachigen-Literatur-21-Jahrhunderts/dp/3662734699

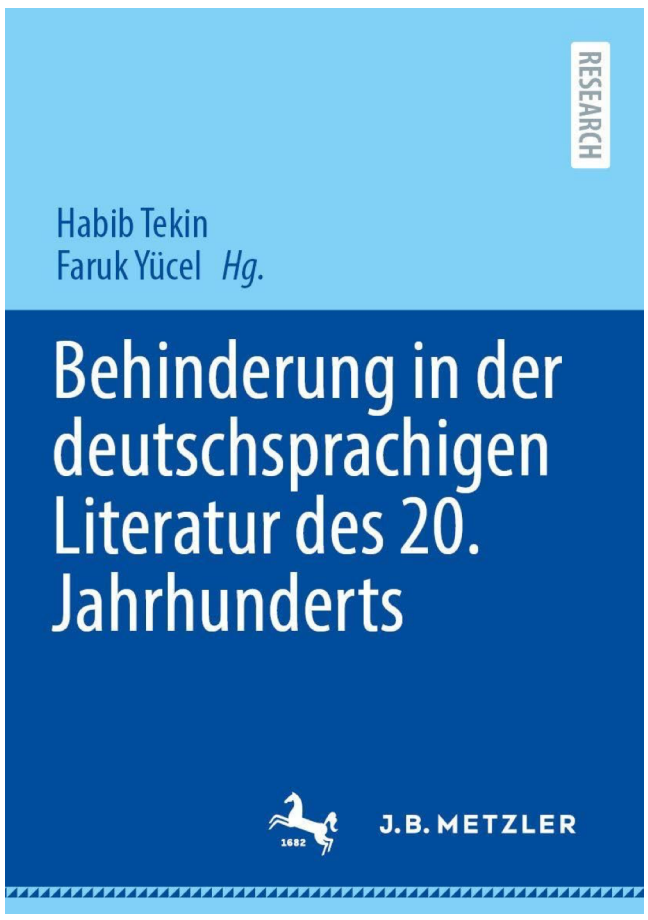

Yayın

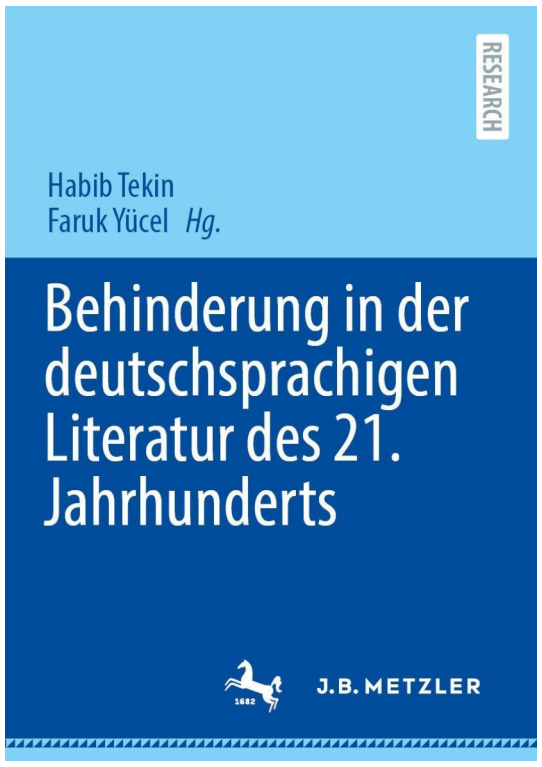

Inhaltsverzeichnis

EINLEITUNG: Zur Behinderung in der deutschsprachigen Literatur des 20. Jahrhunderts
Habib Tekin & Faruk Yücel

Sünde ‚behindert'? Zur Konstruktion von Disability und Geschlecht in der Literatur des Spätmittelalters anhand Konrad von Megenbergs *Buch der Natur*
Vanessa-Nadine Sternath

Fragile Körper und die „Vermählung von Kristall und Wasser: Crip Mediality und die literarische Figur der blinden Glasharmonikaspielerin
Jörg Holzmann

The Portrayal of Substance Addiction as a Disability in Elizabeth Gaskell's *Mary Barton* (1848) and Arthur Schnitzler's *Fräulein Else* (1924)
Prof. Dr. Berna Köseoğlu

Ruin and Redemption: Disability in Nazi and German Exile Propaganda during the Second World War
Christopher Thomas Goodwin

Behinderung und Sexualität in *Ungeduld des Herzens* (1939) von Stefan Zweig
Leyla Coşan

Behinderung im deutschsprachigen Kinderbuch: ein Überblick seit 1945
Liesen-Sophie Lange

Der Wille zur Anerkennung durch Perfektion – Behinderung als literarisches Motiv in *Das Parfum* (1985)
Ayşe Uyanık

„…too dumb to hear or see or say anything at all. ": Postkoloniale Lektüren von Taubheit und Stummheit am Beispiel von deutscher Kolonialliteratur und von Miloš Formans Film „One flew over the cuckoo's nest" (1975)
Anne D. Peiter

Behinderung und Verzicht auf Selbstverwirklichung: Theodor Storms *Eine Malerarbeit* und Thomas Manns *Der kleine Herr Friedemann*
Hideya Hayashi

„Geistige Behinderung" in Robert Walsers *Der Räuber* (1925): Die poetische Marginalität des Geistes
Merve Karabulut & Ahmet Uğur Nalcıoğlu

Disability and the Abundance of Particulars: Towards an Anti-Reductionist Outlook with Feyerabend's *Killing Time* (1994)
Nurdan Balcı

Yayın

Inhaltsverzeichnis

EINLEITUNG: Zur Behinderung in der deutschsprachigen Literatur des 21. Jahrhunderts
Habib Tekin & Faruk Yücel

Der weibliche Körper als Ort der tabuisierten Behinderung in Elfriede Jelineks *Die Klavierspielerin*
Ayşenur Özkan-Işık & Habib Tekin

Idiomatische Wendungen als narrative Marker der Behinderungsdarstellung in Christoph Schlingensiefs *So schön wie hier kann's im Himmel gar nicht sein!*
Fatma Öztürk-Dağabakan & Samet Demirtaş & Ebrar Köseoğlu

„Die Krankheit ist nicht Teil von mir. Nicht." Abjektion, Identitätskrise, soziale und seelische Beeinträchtigungen am Beispiel von Flora in Terézia Moras Roman *Das Ungeheuer*
Olivetta Gentilin

Essstörung und Behinderung im Mainstream-Film anhand von filmischer Raumkonstruktion und Darstellung von Kontrollverlust
Laura Müller-Hennig & Daniel Schmidt

„Du hast Recht, ich habe einen Sack Finsternis in mir." Erzählen von physischer und psychischer Krankheit in Paula Fürstenbergs Roman *Weltalltage* (2024)
Lea Iser

Disability, Social Marginalization, and Intersectionality in Benjamin Lebert's *Der Vogel ist ein Rabe* – A Critical Disability Theory Approach
Kanan Aghasiyev & Habib Tekin

„Eine Behinderung ist ein bisserl so wie ein Witz: Wenn du's erklären musst, dann ist es nicht gut": David Stockenreitners Bühnenarbeiten zum Thema Behinderung
Mario Huber

Radical Loneliness, Mental Disability And Re-Existence: Philosophical And Psychological Analysis of Julian Roman Pölsler's Film *The Wall*
Mehmet Şirin Yılmaz & Habib Tekin

The Representation of People with Disabilities in Cinema: Examples from German and Turkish Films
Üzeyir Yasak

Co-Behinderung und Empathie zur Überwindung kommunikativer Barrieren in Geigers *Der alte König in seinem Exil*
Seval Ayne

Toward a Crip Feminist Poetics of Somatic Interdependence, Embodied Resistance, and Non-Normative Futures in Petra Kuppers' Poetry
Kanan Aghasiyev

Sprachbarrieren als sozial-kommunikative Behinderung in den autobiographischen Romanen *Schwarzer Tee mit drei Stück Zucker* von Renan Demirkan und *Ich träume Deutsch und wache Türkisch auf* von Nilgün Taşman
Yunus Kınalı

Krankheit und Behinderung in den Romanen Herta Müllers
Davut Dağabakan

Burs Başarısı

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarından Dr. Rahim Şentürk, Avrupa Bilim ve Teknoloji İşbirliği (COST) programı kapsamında yürütülen **CA22115 – PhraConRep** aksiyonu çerçevesinde Kısa Süreli Bilimsel Hareketlilik (**STSM**) bursu almaya hak kazanmıştır.
Dr. Şentürk, üç hafta süresince (04–20 Mayıs 2026) Almanya'daki Georg-August-Universität Göttingen'de misafir araştırmacı olarak bulunacak ve Interkulturelle Germanistik Bölümü'nde Dr. Tamás Kispál ile ortak bilimsel çalışmalar yürütecektir.
Gerçekleştirilecek araştırma, **yabancı dil olarak Almanca öğretiminde yapay zekâ destekli öğretim yaklaşımları ve kalıplaşmış dil yapılarının (Phrasemkonstruktionen) öğretimi** üzerine odaklanmaktadır. Bu çalışma kapsamında hazırlanacak bilimsel çıktının **uluslararası bir kitapta bölüm olarak yayımlanması planlanmaktadır.**
Söz konusu araştırma hareketliliği Göttingen Üniversitesi tarafından da resmi olarak duyurulmuştur:
🔗 https://www.uni-goettingen.de/de/676959.html
Proje için:
https://www.phraconrep.com
Üyemizi tebrik eder, çalışmalarında başarılarının devamını dileriz.

Lisansüstü Tez Savunması

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Üyelerimizden Prof. Dr. Ahmet Sarı'nın doktora öğrencisi Ayşe Özdemir, hocamızın danışmanlığında hazırlamış olduğu "Robert Seethaler'in Romanlarında Ekoeleştiri" başlıklı doktora tezini başarıyla savunmuştur ve "Doktor" ünvanı almaya hak kazanmıştır.

Doktora tez savunması, jüri üyeleri Prof. Dr. Ahmet SARI, Prof. Dr. Şenay KAYĞIN, Doç. Dr. Mehmet Burak BÜYÜKTOPÇU (Kars Kafkas Ünv.), Dr.Öğr.Üyesi Davut DAĞABAKAN (Ağrı İbrahim Çeçen Ünv.), Dr.Öğr.Üyesi Hadi BAK tarafından değerlendirilmiştir.

Tüm üyelerimizi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

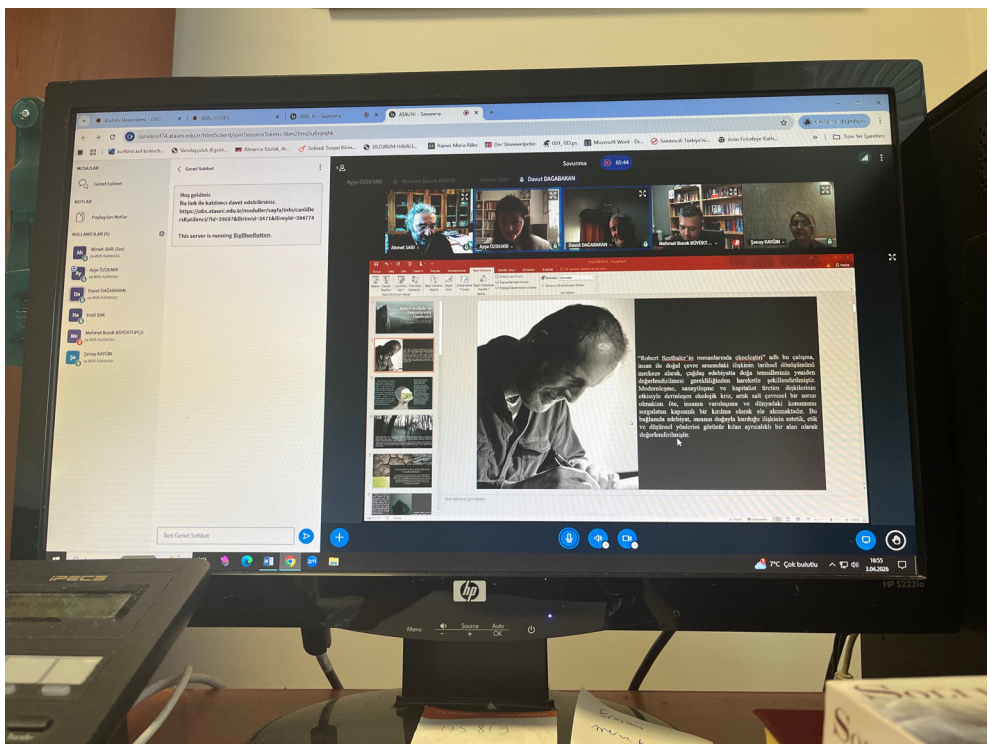

Lisansüstü Tez Savunması

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Üyelerimizden Prof. Dr. Handan Köksal'ın doktora öğrencisi Emran Sırım Yüzal, hocamızın danışmanlığında hazırlamış olduğu "Die Sprache der Lehrenden im DaF-Kontext. Eine empirische Studie zur Kommunikation zwischen Lehrenden und Lernende" baslıklı doktora tezini başarıyla savunmuştur ve "Doktor" ünvanını almaya hak kazanmıstır.

Doktora tez savunması, jüri üyeleri Prof. Dr. Handan KÖKSAL (Danışman) Prof. Dr. Sevinç HATİPOĞLU (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa), Doç. Dr. Mehmet DOĞAN (Uludağ Üniversitesi), Doç. Dr. Yıldırım TUĞLU (Trakya Üniversitesi) ve Doç. Dr. Selma AKOL GÖKTAŞ (Trakya Üniversitesi) tarafından değerlendirilmiştir.

Tüm üyelerimizi tebrik ediyor, başarılı çalışmalarının devamını diliyoruz.

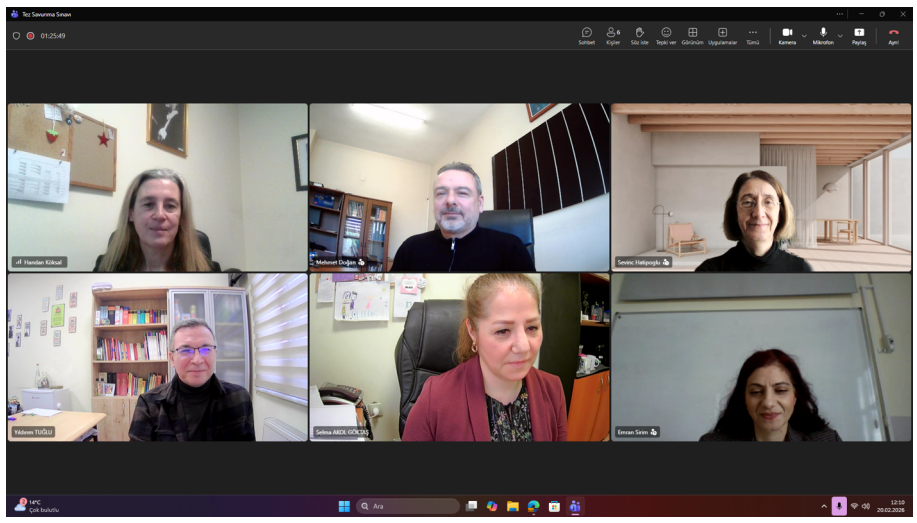

Titel der Dissertation: Die Sprache der Lehrenden Im DaF-Kontext. Eine empirische Studie zur Kommunikation zwischen Lehrenden und Lernenden
Vorbereitet von: Emran SIRIM YÜZAL

ZUSAMMENFASSUNG

Vorliegende Arbeit untersucht Lehrersprache im DaF-Unterricht als eigenständigen Analysebereich professioneller Unterrichtskommunikation. Untersucht wird, wie Lehrkräfte in authentischen Unterrichtsdaten Unterrichtshandeln sprachlich und multimodal organisieren, Verstehen im laufenden Vollzug bearbeiten und Beteiligung steuern. Unterricht wird dabei als Interaktionsordnung verstanden, in der Fortschritt, Verständigung und Teilhabe fortlaufend hergestellt werden und Lehrersprache dafür ein zentrales Instrumentarium bereitstellt.

Die empirische Grundlage bilden Video- und Audioaufnahmen aus Deutschkursen mit erwachsenen Lernenden am Goethe-Institut Ankara. Die Daten wurden verschriftlicht und für gesprächsanalytische Auswertungen aufbereitet. Analysiert werden die sprachlichen und multimodalen Verfahren der Lehrkraft, mit denen Unterrichtshandeln initiiert, gerahmt und im Verlauf koordiniert wird. Sichtbar werden dabei auch die Mittel, mit denen Verständigung abgesichert und Beteiligung im Gesprächsgeschehen stabilisiert wird.

Methodisch ist die Untersuchung als kategorial aufgebaute, funktionsorientierte Analyse angelegt. Im Zentrum steht nicht die statistische Prüfung von Variablen, sondern die systematische Beschreibung wiederkehrender Verfahren, die in ihrer sprachlichen Form, ihrer sequenziellen Position und ihrer Kopplung mit multimodalen Handlungen rekonstruiert werden. Leitend ist das Erkenntnisinteresse, Adaptivität sowie mikro- und makrointeraktionale Stützmechanismen in authentischen Unterrichtsdaten nachvollziehbar zu machen. Dafür werden Analyseperspektiven entwickelt, die Turn-Organisation und Beteiligungssteuerung, direktive und modal markierte Formate, temporale Strukturierung, Referenzarbeit sowie weitere Verfahren erfassen, mit denen Verstehen gesichert und der Gesprächsfortgang organisiert wird.

Die Arbeit beschreibt Lehrersprache damit als Bündel erlern- und reflektierbarer Verfahren und stellt Material bereit, an dem sich Professionalisierungsfragen zur Lehrersprache präzise an beobachtbaren Interaktionsprozessen diskutieren lassen.

Schlüsselwörter: Lehrersprache, Unterrichtskommunikation, Gesprächsanalyse, Interaktionsordnung, Multimodalität, Stützmechanismen

Kongre Duyurusu

Saygıdeğer Üyelerimiz,

XVIII. Uluslararası Türk Germanistik Kongresi'nin hazırlıkları kapsamında, 24 Nisan tarihinde GERDER Yönetim Kurulu adına Prof. Dr. Mehmet Tahir Öncü, kongreye ev sahipliği yapacak olan Anadolu Üniversitesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarıyla bir çalışma toplantısı gerçekleştirmiştir. Söz konusu toplantıda, **5–8 Mayıs 2027** tarihleri arasında Eskişehir'de düzenlenmesi planlanan kongreye ilişkin tüm hususlar ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda, gündemde yer alan konuların tamamında görüş birliğine varılmış olup, kongre ile ilgili tüm bilgilerin en kısa zamanda aşağıda belirtilen web sayfası aracılığıyla GERDER üyelerinin bilgisine sunulacaktır:

Link: https://gerder.org.tr/index.php/anadolu2027

Toplantıya katılan tüm hocalarımıza bu vesileyle çok teşekkür eder, kongrenin camiamız için hayırlı olmasını dileriz.

Yayın Duyurusu

Sehr geehrte Mitglieder des GERDER-Vorstands,

für den Sammelband **„Sprache, Kultur und Lernen im digitalen Zeitalter: Aktuelle Perspektiven der Fremdsprachendidaktik"** werden aktuell noch **für zwei thematische Bereiche kurzfristig Beiträge gesucht.**

„1- *Didaktische Konzepte des digitalen Fremdsprachenunterrichts*"

„2- *Aufgabenformate und Kompetenzentwicklung*"

Interessierte Kolleginnen und Kollegen werden gebeten, sich zeitnah zu melden bzw. Ihre Beitragsvorschläge einzureichen.

Die **Einreichungsfrist (20. Mai 2026) ist verbindlich und wird nicht verlängert.**

Der Band wird bei einem international anerkannten Verlag publiziert und eine **Einreichung in den Web of Science – Book Citation Index (BKCI)** ist vorgesehen.

Mit freundlichen Grüßen,

Doç. Dr. Bora Başaran
Anadolu Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Yabancı Diller Eğitimi Bölümü
Alman Dili Eğitimi

Gerçekleşen Etkinlik Duyurusu

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Üyelerimizden Prof. Dr. Sakine Eruz'un ekteki etkinlik duyurusunu dikkatinize sunarız.

Gerçekleşen Etkinlik Duyurusu

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü adına, Doç. Dr. Melda KESER'in yürütücülüğünde ve Avusturya Başkonsolosluğu'na bağlı Avusturya Kültür Ofisi'nin iş birliğiyle düzenlenen "Stefan Zweig – Dünya Yazarı" başlıklı sergi, 22 Nisan 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te Fen-Edebiyat Fakültesi Konferans Salonu'nda gerçekleşen "Yurdundan Koparılmış Bir Ruhun Beklenmedik Evi: Türkiye'de Stefan Zweig" başlıklı açılış konferansı ile ziyaretçilere sunulmuştur.